

УКРАЇНА

(19) UA (11) 36813 (13) A

(51) 7 A61K35/78

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС

ДО ДЕКЛАРАЦІЙНОГО ПАТЕНТУ
НА ВИНАХІДвидається під
відповідальність
власника
патенту

(54) ЗБІР ДЛЯ ЛІКУВАННЯ СЕРЦЕВИХ НЕВРОЗІВ, СТРЕСОВИХ СТАНІВ, ГІПЕРТОНІЧНОЇ ХВОРОБИ, РАДІОФОБІЇ

(21) 2000020760

(22) 11.02.2000

(24) 16.04.2001

(33) UA

(46) 16.04.2001, Бюл. № 3, 2001 р.

(72) Товстуха Євген Степанович, Товстуха Петро Євгенович

(73) Товстуха Євген Степанович, Товстуха Петро Євгенович

(57) Збір для лікування серцевих неврозів, стресових станів, гіпертонічної хвороби, радіофобії, що містить глід, м'яту, валеріану, який відрізняється тим, що додатково містить шишки хмелю і траву

деревію, при наступному співвідношенні компонентів у мас%:

Компоненти	Мас.%
глід	30,0 - 50,0
шишки хмелю	8,0- 12,0
м'ята	8,0 - 12,0
трава деревію	16,0 - 24,0
валеріана	16,0- 24,0

Винахід відноситься до хіміко-фармацевтичної промисловості та медицини і стосується зборів лікарських рослин, що володіють заспокійливою дією, які можуть бути використані як заспокійливий засіб для осіб із підвищеною збудливістю, як тонізуючий і гіпотензивний засіб - для лікування і профілактики серцевих неврозів, стресових станів, гіпертонічної хвороби і радіофобії.

Лікарські засоби з рослин мають ряд переваг перед препаратами, отриманими хімічним шляхом. Фармакологічно-активні речовини, що містяться в рослинах, не викликають побічних дій на організм людини.

Відомий збір лікарських рослин, що включає аралію, левзею, глід, календулу, череду, подорожник і горобину, який приймають як тонізуючий і імуностимулюючий засіб при серцево-судинних захворюваннях (М.Д.Машковский. Лекарственные средства. Том 1. - М.: Медицина, 1972).

Відомий збір, що містить плоди глоду, траву череди, квіти календули, траву м'яти, собачу кропиву, материнку і кропиву, листи толокна і шавлії, корінь валеріани, насіння фенхелю і моркви при масовому співвідношенні компонентів: 5 : 6 : 2 : 12 : 8 : 6 : 2 : 2 : 2 : 3 : 1,1, що застосовується для лікування захворювань серця з явищами підвищеного артеріального тиску (Патент РФ № 2000807, А61К35/78, 1993). Збір також має протизапальну і десенсибілізуючу дію, тому що погіршення стану хворого серцево-судинними захворюваннями обумовлене ускладненнями з боку печінки й аутоімунним ушкодженням серцевої тканини.

Відомий і використовується в народній медицині при усіх видах неврозів, у тому числі, стресового походження, приготовлений із листів меліси настій: 20 г сировини заливають 1 л окропу. Настій має заспокійливу дію на організм людини, стимулює нервову систему. У ньому містяться ефірні олії, дубильні речовини, органічні кислоти, амінокислоти, вітаміни, флавоноїди, мікроелементи. Настій має слабкий лимонний аромат і гіркуватий пряний присмак (Е.А.Ладынина. Фитотерапия. Л.: Медицина, 1987. - С.151).

Однак використання окремих вищезгаданих рослин як заспокійливого засобу недостатньо ефективне, тому як не забезпечує комплексного лікування хвороб.

Відомий заспокійливий збір, що виробляється з кореневищ із коренями валеріани, листів м'яти перцевої, листів вахти трилистої і гульок хмелю, узятих у співвідношенні 1:2:2:1 (Є.С. Товстуха. Фитотерапія. Київ: Здоров'я, 1993). Одну або дві столові ложки збору заливають окропом (2 склянки), настоюють 30 хв, проціджують. Застосовують настій ранком і ввечері по 1/2 склянки при підвищеній нервовій подразливості і поганому сні.

Однак наявність гірких речовин у вахті трилистої і хмелі обмежує застосування збору із-за його різко гіркого смаку. Крім того, збір протипоказаний для людей із підвищеною кислотністю.

Відомий також заспокійливий збір, що включає такі лікарські рослини: материнку, ожину, м'яту перцеву, шипшину і собачу кропиву, узяті в різних співвідношеннях. Одну столову ложку збору зали-

вають склянкою окропу і настоюють. Рослини, що входять у збір, містять пектини, дубильні речовини, органічні кислоти, вітаміни С, В₂, Р, РР, К і мікроелементи, флаваноїди, трохи летучих ефірних масел, вуглеводи і виявляють заспокійливу і бактерицидну дію.

Однак настій із зазначеного збору недостатньо ефективний як заспокійливий.

У народній і науковій медицині широко використовують як окремі рослини, так і збори для зниження артеріального тиску.

Наприклад, такий ефект досягається збором лікарських трав, який складається з собачої кропиви, календули, валеріани, м'яти, хмелю, трилистика, пижми, глоду, кропиви, деревію, звіробоя, материнки, насіння льону при наступному співвідношенні компонентів: 4 : 2 : 2 : 2 : 1 : 1 : 2 : 4 : 1 : 1 : 0,5 : 1 : 1 (а.с.СРСР № 1857887, А61К35/78, 1993), який обраний нами за прототип.

Однак даний збір не має високого терапевтичного ефекту і, крім того, багатоконпонентність збору несе в собі незручності при виготовленні.

Запропонований збір у патентній і науково-технічній літературі не описаний.

При розробці нових способів тривалого лікування названих захворювань автором були використані такі лікарські рослини, що сполучають фармакологічні активні речовини широкого синергетичного спектру дії.

Задачею, на вирішення якої спрямовано винахід, є створення високоефективного лікувально-оздоровчого збору, спрямованого на лікування без ускладнень або профілактику серцевих неврозів, стресових станів, гіпертонічної хвороби, радіофобії, який має гіпотензивну, тонізуючу, заспокійливу та імуностимулюючу дію, шляхом підбору невеликої кількості споріднених та узгоджених за дією рослинних компонентів.

Запропонований збір дозволяє не тільки розширити арсенал зборів лікарських рослин для профілактики і лікування серцевих неврозів, стресових станів, гіпертонічної хвороби, радіофобії, але й підвищити ефективність лікування натуральними рослинними компонентами.

Збір для лікування серцевих неврозів, стресових станів, гіпертонічної хвороби, радіофобії, що містить глід, м'яту, валеріану, який, згідно винаходу, додатково містить шишки хмелю і траву деревію при наступному співвідношенні компонентів у мас%:

Компоненти	Мас.%
глід	30,0 - 50,0
шишки хмелю	8,0 - 12,0
м'ята	8,0 - 12,0
трава деревію	16,0 - 24,0
валеріана	16,0 - 24,0

Завдяки вмісту квіток глоду колючого, збір збагачується флавоноїдними сполуками (гіперозидом, кварцетином), оксикоричними кислотами (хлорогеновою і кавовою) та амінами (триметиламін, холін, ацетилхолін). Глід колючий має спазмолітичну, ангіотонічну, діуретичну і протиалергічну дію і використовується для лікування гіпертонічної хвороби, гіпертиреозу, головного болю, функціональ-

них розладів серцевої діяльності, нервового збудження, безсоння, клімактеричного неврозу.

Завдяки вмісту листків м'яти перцевої, збір збагачується легкою олією, головною частиною якої є ментол, дубильними речовинами, піркатами, каротином, бетаїном, геспередином, терпеновими сполуками та олеїною і мелісовою кислотами. Листки м'яти перцевої володіють спазмолітичною, заспокійливою дією і використовуються як лікарський засіб при стенокардії, хворобах печінки, травного каналу, невралгії, сечокам'яній та жовчнокам'яній хворобах.

Завдяки вмісту шишок хмелю, збір збагачується легкою олією, флавоноїдами, хмеледубильною кислотою, камією, смолами, каротином, аскорбіновою кислотою, спиртами, органічними кислотами. Шишки хмелю звичайного використовуються як анестезуючий, антисептичний та седативний засіб для лікування гастриту зі зниженою кислотністю і хвороб серця.

Завдяки вмісту трави деревію звичайного, збір збагачується легкими оліями, філохіномом, дубильними речовинами, смолами, інуліном, каротином, аскорбіновою кислотою, фітонцидами та мінеральними солями. Трава деревію виявляє гемостатичну, спазмолітичну та протизапальну дію, поліпшує травлення, особливо при секреторній недостатності шлунку, а також використовується як кровоспинний та потогінний засіб.

Завдяки вмісту коріння валеріани, збір збагачується легкими оліями, валеріановою, пальмітиною, стеариновою кислотами і рядом інших кислот, цукристими та дубильними речовинами, флавоноїдними сполуками. Корінь валеріани застосовують для зняття спазмів внутрішніх органів травлення та розслаблення і заспокоєння нервової системи всього організму.

Загалом, вказані компоненти узгоджені за дією і підібрані таким чином, щоб забезпечити комплексне лікування, насамперед серцевих неврозів, стресових станів, гіпертонічної хвороби і радіофобії. В зборі підібрані компоненти, які в заданих кількостях здатні забезпечити найефективніше лікування. Крім комплексної заспокійливої дії, компоненти збору підсилюють організм людини вітамінами, що значно покращує лікувальні властивості збору. Завдяки лікувальній та загальноукріплювальній дії збору, він може бути використаний як для лікування, так і для профілактики захворювань.

Набір виготовляється шляхом подрібнення та змішування в запропонованих кількостях рослинної сировини, отриманої згідно діючої нормативно-технічної документації, а саме:

- квітки глоду колючого за ГФ XI, вип.2, ст.8;
- шишки хмелю за ДСТУ 27946-76;
- листи м'яти перцевої за ГФ XI, вип.2, ст.18;
- трава деревію за ГФ XI, вип.2, ст.53;
- кореневища з коренями валеріани за ГФ XI.

вип. 2, від. 77.

Запропонований збір у вигляді настою має заспокійливу дію, поліпшені органолептичні властивості і може бути використаний при підвищеній нервовій збудливості для осіб, що страждають неврозами, а також як тонізуючий засіб - при занепаді сил і підвищеній стомлюваності. Крім того, збір має гіпотензивну та седативну дію.

Даний збір відрізняється від інших зборів сполученням кардіотонічних, гіпотензивних, спазмолітичних та заспокійливих компонентів.

Виготовлення збору включає наступні технологічні етапи: подрібнення сировини до розміру часток до 3-5мм, просіювання, купажування.

Запропонований рослинний збір застосовується у вигляді настою, який готується таким чином: 1 столову ложку здрібненої суміші заливають склянкою води, кип'ятять в емальованому посуді 5 хв, настоюють 4 год. П'ють по 100 мл 3 рази на день за 30 хв до їжі і 4-5 разів - перед сном. Курс лікування призначається індивідуально, але тривалість не менше місяця.

Клінічні приклади використання збору «ЛОН-5»:

Приклад 1. Хворий М., 47 років. Діагноз - стенокардія. Хворіє 4,5 роки. Хворий звернувся зі скаргами на погане самопочуття, значний біль у центрі груди, в області серця, біль підсилюється в ліве плече, ліву руку, ліву половину шиї. Болі з'являються при фізичному навантаженні, перевтомі, а також уночі. При електрокардіографічному обстеженні виявлені ознаки порушення коронарного кровообігу. Хвороба та її приступи провокують негативні емоції. Хворому був призначений відвар «ЛОН-5» протягом двох місяців, потім тривала перерва (три тижні), після чого лікування проводилося щомісяця протягом 10 днів увесь рік. Лікування цим збором протягом року дало значне поліпшення стану. Протягом першого місяця лікування приступи хворого у серце стали рідше і меншої інтенсивності, загальний стан поліпшився. Біль у центрі груднини і в області серця пройшли. Хворий може

виконувати посильну фізичну роботу, кинув курити, при електрокардіографічному обстеженні серцевої патології не виявлено. Приступів стенокардії протягом двох років після року лікування хворий не відзначає, побічних негативних реакцій при вжитку «ЛОН-5» не виявлено.

Приклад 2. Хворий П. 49 років. Діагноз - міокардіосклероз. Хворий звернувся зі скаргами на задишку, значне зниження працездатності, навіть при ходьбі відчуває задишку. Зафіксовано аритмію і порушення внутрисерцевої провідності. Хворому був призначений «ЛОН-5» курсом 1-2 місяця, щокварталу протягом двох років. Поліпшення здоров'я хворий відчув через 3 місяці після початку лікування, відновлення працездатності - через 1,5 роки. Через рік і 8 місяців аритмії і порушення внутрисерцевої провідності не відзначалося, із профілактичною метою хворий приймає відвар «ЛОН-5» щомісяця протягом 5-7 днів. Побічних негативних реакцій при застосуванні «ЛОН-5» не виявлено.

Запропонований збір робить спрямований терапевтичний вплив на серцево-судинну систему, знижує тонічну напругу стінок судин, збільшує інтенсивність кровообігу і впливає на асиметрію кровонаповнення півкуль головного мозку.

Таким чином, запропонований лікарський збір дозволив отримати значний терапевтичний ефект. Переносність настою лікарських трав гарна, смак і запах настою приємний, побічних дій не виявлено.

Збір «ЛОН-5» може виготовлятися як промисловим шляхом на базі фармацевтичних виробництв, так і невеликими разовими пробними партіями на базі аптек, з застосуванням простого обладнання.

ДП "Український інститут промислової власності" (Укрпатент)
Україна, 01133, Київ-133, бульв. Лесі Українки, 26
(044) 295-81-42, 295-61-97

Підписано до друку _____ 2001 р. Формат 60х84 1/8.
Обсяг _____ обл.-вид. арк. Тираж 50 прим. Зам. _____

УкрІНТЕІ, 03680, Київ-39 МСП, вул. Горького, 180.
(044) 268-25-22
